

Pagalbininkas pradedančiajam mokytojui

Kaip išvengti apgaulės

10 būdų, kaip patikrinti publikacijos internete teisingumą

- 1 Ar straipsnyje yra citatų, šaltinių ir nuorodų?
- 2 Ar trūksta autoriaus vardo ir pavardės?
- 3 Jei autoriaus vardas ir pavardė nurodyti, ar jis yra patikimas, žinomas asmuo?
- 4 Ką galite rasti svetainės, kurioje radote straipsnį, skiltyse „Apie mus“, „Nuostatai“, „Kontaktai“?
- 5 Ar tekste yra rašybos, gramatikos ir kalbos klaidų? Ar sakiniai yra taisyklingi?
- 6 Ar straipsnyje yra citatų, kurios pavartotos neteisingai arba ištrauktos iš konteksto?
- 7 Ar galite rasti panašų straipsnį internete?
- 8 Ar straipsnyje pateikiama tik viena diskusijos pusė?
- 9 Ar antraštė neatitinka straipsnio turinio?
- 10 Ar istorija yra absoliučiai skandalinga?

6 būdai, kaip patikrinti tam tikrą organizaciją, įmonę

- 1 Paieškokite įmonės ar organizacijos internete, pažiūrėkite, ar ji turi oficialią interneto svetainę, kas joje yra - "Apie mus", "Kontaktai" - jei informacijos per mažai, ji parašyta labai bendrai, be detalių, tai gali reikšti, kad svetainė buvo sukurta "greitai".
- 2 Paieškokite kitų naudotojų nuomonių, pavyzdžiui, interneto forumuose, pardavimo portaluose, socialiniuose tinkluose.
- 3 Atkreipkite dėmesį į šaltinių kokybę ir nuomonių skaičių. Jei išgirdę, kad įmonė rinkoje veikia daug metų, bet nuomonės yra iš paskutinio mėnesio ir tik itin teigiamos, būkite atsargūs.
- 4 Atkreipkite dėmesį į tai, kas turi galimybę skelbti nuomones tam tikrame puslapyje. Gali atsitikti taip, kad komentarai yra nupirkti (pernelyg teigiami) arba juos išduoda konkurentai (neigiami), nepamirškite, kad esame linkę greičiau skelbti neigiamas nuomones, o ne vertinti teigiamai.
- 5 Patikrinkite, kas valdo portalą su nuomonėmis, ar yra redaktorių komanda, koks yra komentarų ir portalo lygis, jei yra keiksmažodžių, neteisingai sukonstruoti sakiniai, būkite atsargūs.
- 6 Patikrinkite registrus nacionalinėse duomenų bazėse, Lietuvoje, pvz., DB.

Atminkite, kad:

- 1 IPolicija niekada neprašo pervesti pinigų, kad juos užtikrintų.
- 2 Policija niekada telefonu neinformuoja apie vykdomus veiksmus, "policijos akcijas".
- 3 Banko darbuotojas jūsų negąsdins ir neskubins, sakydamas, kad jei jam nepateiksite savo duomenų, jūsų pinigai bus prarasti.
- 4 Gydytojas niekada nepaskambins jums ir nepraneš, kad norint išgelbėti jūsų artimuosius, reikia pinigų sudėtingai operacijai ar vaistams.
- 5 Visada geriau atsijungti ir vėl paskambinti oficialioje banko, įstaigos, tarnybos ir policijos interneto svetainėje nurodytu numeriu. Neperskambinkite numeriu, kuriuo jums skambino su reikalavimais.
- 6 Beveik visada, kai kas nors prašo paskolos socialiniuose tinkluose, tai yra apgaulė. Nesiskolinkite pinigų internetu.
- 7 Joks darbdavys neprašys jūsų atsiųsti skenuoto asmens tapatybės dokumento, sumokėti nedidelį mokestį, kad patvirtintumėte savo pasirengimą dirbti.
- 8 Socialiniuose tinkluose neteikite informacijos apie tai, kur ir kuriam laikui išvykstate, nesudarykite sąlygų sukčiams lengviau nustatyti jūsų gyvenamąją vietą arba tai, kas yra jūsų namuose / bute.

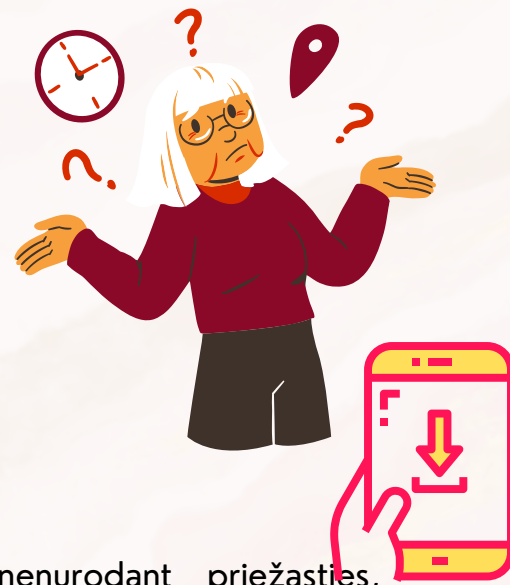

Pagalbininkas pradedančiajam mokytojui

Kaip išvengti apgaulės

Internetinių sukčiavimų rūšys

- 1 Sukčiavimai, kuriais siekiama pavogti asmeninius duomenis tolesniam naudojimui.
- 2 Sukčiai daugiausia dėmesio skiria jūsų apgaudinėjimui parduodant ir perkant
- 3 Sukčiavimai, susiję su romantika ir pasimatymais
- 4 Sukčiavimai, kurie naudojami labdarai
- 5 Sukčiavimai, susiję su investavimu ir pinigų uždirbimu
- 6 Sukčiavimai, susiję su darbo pasiūlymais
- 7 Sukčiavimai, susiję su loterijomis ir prizais.
- 8 Kiti: sukčiavimai, susiję su gydytojais, anūkais ir pan.

Kuo mums padeda BDAR?

- 1 Atsisakyti pirkimo-pardavimo sutarties per 14 dienų, nenurodant priežasties, nepatirdami jokių papildomų išlaidų, išskyrus prekės grąžinimą tiekėjui, jei sutartis buvo sudaryta ne įmonės buveinėje, t. y. internete, interneto svetainėje, "Allegro", pristatyme, mugėse ar telefonu. Atminkite - jei norite grąžinti prekę, jos negalima naudoti.
- 2 Vien pakuotės su prekėmis, kurių neužsakėme, paėmimas nereiškia, kad sutinkame už jas sumokėti. Jei gavome prekę arba mums buvo atlikta paslauga, kurios neprašėme / kurios neužsakėme, tai ją atliekantis arba prekes siunčiantis asmuo tai daro savo rizika. Jis negali nereikalauti apmokėjimo.
- 3 Jei pavedimą atlikote per klaidą, nes buvome apgauti arba padarėme klaidą, kuo skubiau kreipkitės į banką, kad būtų atšauktas pavedimas arba pradėta skundo procedūra. Jei įmanoma, nepamirškite mokėti kortele - tada pradėję mokesčio grąžinimo procedūrą galėsite veiksmingai ir be didesnių problemų atsiimti lėšas.
- 4 Pasirūpinkite, kad turėtumėte kuo daugiau duomenų apie galimą vagį - sąskaitos numerį, lėšų pervedimo laiką, pervedimo pavadinimą, sąskaitos savininko vardą ir pavardę. Tai leidžia reikalauti iš įvairių subjektų prieigos prie mūsų duomenų, reikalauti juos pašalinti arba sužinoti, kokia ar kur įmonė turi jūsų duomenis ir net juos ištrinti.
- 5 Jei subjektas negerbia jūsų teisės saugoti jūsų duomenis, galite apie jį pranešti nacionalinei duomenų apsaugos tarnybai, nes už jūsų teisių pažeidimą gresia administracinė nuobauda, o kai kuriais atvejais net baudžiamoji byla.

Kaip padėti žmonėms, tapusiems internetinių nusikaltimų aukomis

- 1 Nekaltinkite žmogaus, kuris tapo internetinių nusikaltėlių auka, net ir jaunuoliai, kuriems internetas yra natūrali aplinka, tampa sukčių aukomis.
- 2 Neverskite niekieno kalbėti apie sunkius potyrius, pasiūlykite paramą ir būkite šalia aukų, kai jos pagaliau nuspręs jais pasidalyti.
- 3 Padėkite suprasti, kaip svarbu apie nusikaltimą pranešti policijai ir atitinkamai institucijai: bankams, savivaldybės įstaigai ir pan. Net jei apgautas asmuo jaučia gėdą ar baimę.
- 4 Atminkite, kad internetinių nusikaltimų aukos gali patirti lygiai tokius pačius jausmus, kaip ir realaus pasaulio aukos: baimę, uždarumą, depresiją, gėdą, nerimą, izoliaciją ir net agresiją.
- 5 Nesumenkinkite nukentėjusiųjų skaičios, net jei manote, kad jie nedaug prarado.
- 6 Žmonės, tapę internetinių nusikaltėlių aukomis, gali turėti socialinių santykių, pasitikėjimo ir kontaktų su žmonėmis užmezgimo problemų.
- 7 Atminkite, kad šeimos ir draugų parama yra labai svarbi jums atsigaunant.
- 8 Jei matote, kad asmuo, tapęs nusikaltimo auka, panyra į vis didėjančią izoliaciją, liūdesį, baimes, pasiūlykite specialisto pagalbą. Šeimos ir draugų pagalba yra svarbi, tačiau daugeliu atvejų jos nepakaks.

Finansuoja
Europos Sąjunga

Pagalbininkas pradedančiajam mokytojui

Kaip išvengti apgaulės

Raudonos vėliavos - jei jas matote, galbūt tapote nusikaltimo auka

Kažkas verčia jus reaguoti greitai, veikti tučtuoju, nesuteikia laiko pagalvoti (vertimas priimti emocinius sprendimus visada rodo kito asmens blogą valią, net jei jis nenori jūsų apiplėšti, jis tikrai nori jums manipuliuoti).

Sukčius suteikia jums netikrą paguodą, pateikdamas asmeninę ir (arba) darbuotojo informaciją, kad patiktume jo gerais ketinimais (atminkite, kad sukčius gali pateikti bet kokią informaciją, nes žino, kad mes neturime galimybės jos patikrinti).

Kažkas jus gąsdina, jei nieko nedarysite dabar, jums gali grėsti didžiulės pasekmės, neproporcingos nusižengimui (kiekvienas įstaigų, išdininkų, muitininkų, energetikos įmonių veiksmas yra reglamentuotas įstatymu, kuris suteikia mums konkretų laiką reaguoti į oficialų šių institucijų pranešimą).

Jie suteikia tik iliuzinę galimybę pasikonsultuoti dėl problemos, pvz., su artimaisiais, tačiau nurodo, kad turime labai mažai laiko reaguoti (viena vertus, jaučiame, kad šis asmuo tikrai nenori mūsų apgauti, juk jis suteikė mums galimybę pasikonsultuoti su artimaisiais, tačiau šis asmuo nėra kaltas, kad turime tiek mažai laiko, nes tikrasis apgavikas mums vis dar grasina).

Jūsų "Facebook" draugas, su kuriuo seniai nebendravote, ar net kažkas iš jūsų šeimos narių privačia žinute prašo jūsų greitai pervesti pinigų, nes, pavyzdžiui, pritrūko pinigų traukinio bilietui. Gali būti, kad kažkas pavogė šio asmens paskyrą ir siunčia tokius prašymus visiems, esantiems jo draugų sąrašė.

Jums atrodo, kad kažkas negerai su jūsų banko svetaine, pardavimo portalu, socialiniu tinklu. Iš pažiūros ji atrodo tokia pati, o vis dėlto kažkas negerai - neignoruokite tokių jausmų, atidžiai patikrinkite svetainės adresą, uždarykite ją ir vėl įjunkite, bet ne iš tos pačios nuorodos. Svetainės galite ieškoti paieškos sistemoje.

Žinutėje matyti daug rašybos klaidų, sakiniai keistai sukonstruoti, tarsi kas nors nemokėtų mūsų kalbos. Svetainės adrese matote rašybos klaidų, prie pagrindinio pavadinimo pridėta keistų ženklų, papildomų raidžių.

Asmuo, su kuriuo ką tik susipažinote, prašo jūsų finansinės pagalbos, pervesti pinigų, sumokėti už siuntinį. Tai gali būti žmonės, su kuriais niekada nebuvote susitikę asmeniškai. Neperduokite tokiam asmeniui pinigų, kuo dramatiškesnis prašymas, tuo didesnė tikimybė, kad tai sukčiai.

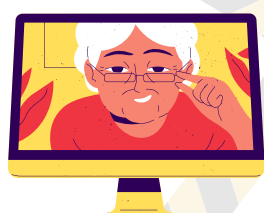

Jums paskambina asmuo, prisistatantis žinomos labdaros organizacijos darbuotoju ir teigiantis, kad renka pinigus nepilnamečiams karo Ukrainoje aukoms padėti. Jis bando jus įtikinti, kad vienintelis būdas padėti - paaukoti pinigų, net ir nedidelę auką, dabar pat, kad pinigai galėtų padėti iš karto. Viskas, ko jums reikia, yra jūsų banko kortelės arba prisijungimo duomenys.

Gauname el. laišką, kuriame rašoma, kad kažkas įsilaužė į mūsų paskyrą ir turime ją apsaugoti pakeisdami slaptažodį arba įsidiegdami saugumo programą pagal pateiktą nuorodą. Jei tai padarysime, prarasime kontrolę to, ką turime savo kompiuteryje, įskaitant išsaugotus slaptažodžius, asmeninius duomenis, asmenines bylas.

Gavote žinutę apie nuostabią galimybę, unikalų šansą, gyvenimo galimybę, greito praturtėjimo schemą, jūsų laukiantį paketą, laimėjimą - net jei laukiate kokio nors paketo arba žaidžiate loterijose, nepamirškite būti labai atsargūs "atsiimdami laimėjimus". Nespauskite ant nuorodų, neprisijunginėkite prie kitų svetainių su savo banko duomenimis, kad atsiimtumėte prizus.

Ieškote papildomo atsitiktinio darbo, potencialus darbdavys, iš karto priėmęs jūsų paraišką, norėdamas patvirtinti jūsų duomenis, paprašo atsiųsti asmens tapatybės kortelės skenuotą kopiją arba per tam tikrą nuorodą pervesti nedidelę sumą, kad patvirtintų jūsų sąskaitą atlyginimo išmokėjimui arba, pavyzdžiui, apmokėjimui už medicininius tyrimus, kuri jums bus grąžinta kartu su pirmuoju atlyginimu. Joks darbdavys to padaryti jūsų neprašys.

Finansuoja
Europos Sąjunga

Pagalbininkas pradedančiajam mokytojui

Kaip išvengti apgaulės

Situacija	Veiksmai ir pasekmės
 Ieškome naujų garsaus prekės ženklo batų, visose žinomose pardavimo platformose kaina svyruoja apie 800 svarų sterlingų. Staiga nežinomoje parduotuvėje randame juos už 300 eurų.	<i>Patikriname internetinę parduotuvę, kiek laiko ji veikia, kokių atsiliepimų apie ją yra, ar ji turi gerbėjų puslapį socialiniuose tinkluose. Kokius mokėjimo būdus ji turi, koks turinys yra skiltyse "Apie mus", "Taisyklės ir sąlygos".</i>
 Parduodame sugadintą išmanųjį laikrodį. Gauname žinutę į "WhatsApp" iš potencialaus pirkėjo, jis neklausia apie gedimus, sako, kad jau sumokėjo ir pagal šią nuorodą atsiimsime pinigus arba turime patvirtinti pardavimą.	<i>Nespaudžiame ant nuorodos, informuojame pirkėją, kad pirkti galima tik toje prekybos platformoje, kurioje laikrodį įtraukėme į sąrašą. Jei kas nors yra tikras pirkėjas, jis pirmenybę teiks pirkimui, naudodamasis svetainės pirkėjų apsauga.</i>
 Gavau SMS žinutę, kurioje pranešama, kad mano sąskaita už elektrą yra neapmokėta, nurodoma, kad jei šiandien nesumokėsime, ji bus nutraukta, ir pateikiama nuoroda, kur galima sumokėti trūkstatą 1,39 Eur. sumą.	<i>Mes nespaudžiame nuorodos. Surandame paskutinę apmokėtą sąskaitą, paskambiname oficialioje svetainėje nurodytu pagalbos linijos numeriu. Neskambinkite numeriu, iš kurio buvo išsiųsta SMS žinutė, arba numeriu, nurodytu žinutėje.</i>
 Sulaukiame skambučio iš banko, kad kažkas bandė atlikti didelį pervedimą į mūsų sąskaitą. Operacija buvo sustabdyta, tačiau sąskaita vis dar yra pavojuje, todėl turime pakeisti prisijungimo duomenis, pateikdami juos banko darbuotojui.	<i>Neteikiame prisijungimo ar kortelės duomenų. Nutraukiame pokalbį. Neperskambiname rodому numeriu, net jei jis pasirašo kaip mūsų bankas. Oficialioje svetainėje ieškome pagalbos linijos numerio ir ten patikriname situaciją.</i>
 Gauname el. laišką, kuriame pranešama, kad esame konkurso nugalėtojai, pagrindinis prizas - 1 mln. Eur. Viskas, ką turime padaryti, tai spustelėti nuorodą / prisijungti nurodytoje svetainėje.	<i>Nespaudžiame nuorodos, neprisijungiame prie pateikto puslapio, neįvedame jokių duomenų. Jei iš tiesų dalyvaujame loterijose, atidžiai patikriname el. pašto adresą, svetainės pavadinimą, patikriname, ar tai yra ta loterija, kurioje dalyvaujame. Jei loterijoje nedalyvaujame, el. laišką / žinutę ištriname.</i>
 Sulaukiame policijos pareigūno skambučio, kad kažkas bandė pavogti mūsų pinigus, norėdami juos išgelbėti, turime juos pervesti į policijos sąskaitą arba fiziškai perduoti policijos pareigūnui, kuris netrukus atvyks pas mus	<i>Nenurodome savo adreso, nepateikiame prisijungimo ar kortelės duomenų, neperduodame pinigų. Skambiname į artimiausią policijos skyrių arba numeriu 112 ir pranešame apie nusikaltimą.</i>
 Gauname el. laišką, kad kažkas bandė įsilaužti į mūsų pašto dėžutę, kad to išvengtume, turime įdiegti programą iš pridėto failo.	<i>Jei įdiegsime šią programą, įsilaužėlis gaus prieigą prie mūsų kompiuterio ir visų jo failų bei naršyklėje saugomų slaptažodžių.</i>
 Ieškome atsitiktinio darbo, pavyzdžiui, internetinių apklausų pildymo. Mūsų naujasis darbdavys paprašė atsiųsti savo asmens tapatybės kortelės skenuotą kopiją ir sumokėti 15 svarų sterlingų įmoką, kad patvirtintų sąskaitos, į kurią siųs išmokas, numerį.	<i>Niekada nesiųskime asmens tapatybės dokumentų nuotraukų / skenuotų kopijų ir neatlikime pervedimų net ir tam, kas turėtų būti mūsų darbdavys. Atminkite, kad įstatymas draudžia prašyti tokių duomenų.</i>
 Mums paskambina gydytojas ir praneša, kad mūsų artimieji pateko į avariją, yra be sąmonės ir jiems reikalinga skubi operacija, tačiau Nacionalinė sveikatos tarnyba jos nepadengs. Norėdami juos išgelbėti, turime skubiai sumokėti už šias nekompensuojamas operacijas ar vaistus.	<i>Prašykime informacijos, kurioje ligoninėje, kokie žmonės buvo sužeisti. Atminkite, kad joks gydytojas neskambintų prašydamas pinigų, tam, kad išgelbėtų kieno nors gyvybę. Paskambinkime šiems žmonėms, policijai.</i>
 Gauname SMS žinutę, kad jūsų siuntą iš JAV sulaukė muitinė. Kad ji būtų išleista, turime sumokėti 3 Eur. priemoną naudodamiesi pateikta nuoroda.	<i>Nespauskite pridėamos nuorodos. Jei iš tikrųjų laukiate siuntinio iš JAV, patikrinkite važtaraščio numerį arba susisiekite su atitinkamu kurjeriu.</i>
 Gauname el. laišką su informacija apie neapmokėtą arba nepakankamai apmokėtą vieno iš operatorių telefono sąskaitą. Daug negalvodami atidarome prisegtą dokumentą arba paspaudžiame žinutėje esančią nuorodą.	<i>Atidarius failą, mūsų kompiuteris gali būti užkrėstas programa, suteikiančia įsilaužėliui prieigą prie viso jo turinio, jei spustelėsime nuorodą, nukreipiančią mus į netikrą internetinio mokėjimo svetainę, iš savo sąskaitos prarasime visus pinigus.</i>